

УДК 351.746.2 (477)

DOI <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.84.3.47>

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ОХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Копча В.В.,

*доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри кримінального права
та правоохоронної діяльності*

Ужгородського національного університету

ORCID: 0000-0001-9888-1464

e-mail: vasyi.kopcha@uzhnu.edu.ua

Копча В.В. Сучасні проблеми правового регулювання охоронної діяльності в умовах воєнного стану.

У статті досліджено окремі проблеми правового регулювання охоронної діяльності. Констатовано факт недостатньої уваги науковців до проблем правового регулювання охоронної діяльності в умовах воєнного стану. Метою дослідження є встановлення окремих проблем правового регулювання охоронної діяльності в умовах воєнного стану та формулювання пропозиції щодо їх вирішення. Для реалізації мети статті було використано певні наукові методи: догматичний – під час аналізу нормативно-правових актів у сфері охоронної діяльності; діалектичний дозволив здійснити дослідження сфери правового регулювання охоронної діяльності в Україні через призму її міжгалузевості; дедуктивний метод дозволив зробити підсумкові висновки; метод індукції використовувався при узагальненні проблем практичної діяльності персоналу охорони; аналіз і синтез дозволив розкласти вказані проблеми охоронної діяльності на складові та запропонувати напрямки їх вирішення.

У дослідженні стверджується, що охоронна діяльність в Україні здійснюється в надзвичайно складних воєнних умовах, які негативно впливають на діяльність суб'єктів охоронної діяльності. Констатовано, що обов'язок держави невідкладно реагувати на такі виклики та усувати недоліки правового регулювання охоронної діяльності. Зроблено висновок, що нормативне визначення видів охоронної діяльності (охорона майна та охорона фізичної особи), дозволяє говорити про недостатню правову регламентацію інших дій, які можуть оцінюватися як охоронна діяльність. У дослідженні запропоновано передбачити в Законі України «Про охоронну діяльність» від 22 березня 2012 р. інші види охоронної діяльності: надання інформаційних послуг з охорони фізичної особи та майна фізичних та юридичних осіб; здійснення розшукових дій для запобігання або недопущення негативного безпосереднього впливу факторів (діяльності або бездіяльності) протиправного характеру на об'єкт охорони»; встановлення та/або використання технічних засобів охоронного призначення; здійснення технічного захисту інформації на об'єкті охорони. Встановлено, що потребують зміни й інші норми Закону України «Про охоронну діяльність» від 22 березня 2012 р., які стосуються повноважень персоналу охорони під час виконання функціональних обов'язків.

Зроблено висновок, що потребують перегляду повноваження персоналу охорони щодо застосування вогнепальної зброї. У статті запропоновані конкретні нормативні зміни, які дозволять застосовувати вогнепальну зброю персоналу охорони під час здійснення охоронної діяльності.

Ключові слова: вогнепальна зброя, захист, кримінальне правопорушення, кримінальна відповідальність, охорона, охорона майна громадян, охорона майна юридичних осіб, охорона фізичних осіб, охоронна діяльність, персонал охорони, розшукові дії.

Kopcha V.V. Modern problems of legal regulation of security activities under martial law conditions.

The article examines certain problems of legal regulation of security activities. It was established that scientists do not pay enough attention to the problems of legal regulation of security activities under

martial law conditions. The purpose of the research is to establish separate problems of legal regulation of security activities in the conditions of martial law and to formulate a proposal for its solution. To realize the aim of the article, certain scientific methods are used: dogmatic one – to analyze normative legal acts in the sphere of security activities; dialectical method allows to carry out a study of the sphere of legal regulation of security activities in Ukraine through the prism of its interdisciplinary nature; the deductive method makes it possible to draw final conclusions; the induction method is used when generalizing the problems of the practical activities of security personnel; analysis and synthesis make it possible to break down the indicated problems of security activity into components and propose directions for its solution.

The study claims that security activities in Ukraine are carried out in extremely difficult military conditions, which negatively affect the subjects of security activities. It is established that the state has an obligation to respond urgently to such challenges and to eliminate the shortcomings of security activities' legal regulation. It is concluded that the normative definition of the types of security activities (property protection and protection of an individual) allows us to talk about the insufficient legal regulation of other actions that can be assessed as security activities. It is proposed that the Law of Ukraine «On Security Activities» dated March 22, 2012 provide for other types of security activities: provision of information services for the protection of individuals and property of individuals and legal entities; carrying out investigative actions to prevent the negative direct influence of factors (activity or inaction) of an illegal nature on the object of protection»; installation and/or use of security technical means; implementation of technical protection of information at the security facility. It is established that other regulations of the Law of Ukraine «On Security Activities» dated March 22, 2012, which relate to the powers of security personnel during the performance of functional duties, also require changes.

It has been concluded that the security personnel's authority to use firearms needs to be reviewed. The research proposes specific regulatory changes that will allow security personnel to use firearms during security activities

Key words: firearms, protection, criminal offense, criminal liability, protection, protection of citizens' property, protection of property of legal entities, protection of individuals, security activity, security personnel, investigative actions.

Постановка проблеми. Будь-яка людська діяльність повинна мати певні межі правового регулювання. На окремі сфери діяльності держава здійснює опосередкований вплив (наприклад, через конституційні норми), на інші – безпосередньо через нормативне регулювання певних суспільних відносин. До таких відносин, які не можуть обійтися без державного регулювання відноситься охоронна діяльність. Ухвалення Закону України «Про охоронну діяльність» від 22 березня 2012 року частково на певний період вирішило проблеми, що виникали у практичній діяльності персоналу охорони. Однак наявна практика діяльності суб'єктів охоронної діяльності окреслила нові проблеми, які потребують правового регулювання. Ця проблематика надзвичайно загострилася через російську агресію проти України. Одним з питань на які нормативно органи влади вирішили вплинути – це обмеження певних категорій чоловіків в можливості працювати у сфері охоронної діяльності, через доповнення п. 17 Ліцензійних умов провадження охоронної діяльності (затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 18 листопада 2015 р. № 960) новим абзацем, згідно з постановою Кабінету Міністрів України № 341 від 18 квітня 2023 р. Зокрема під час прийняття на роботу суб'єкт охоронної діяльності зобов'язаний отримати від кандидатів необхідні документи в яких містяться відомості про проходження особою служби у військовому резерві або перебування її у військовому оперативному резерві територіального центру комплектування та соціальної підтримки (військової частини), що зазначені у військовому квитку, контракті, довідці з територіального центру комплектування та соціальної підтримки (додається копія відповідного документа), крім осіб, які не підлягають призову під час мобілізації. Отже держава вирішила, що персонал охорони повинен відноситися до однієї з категорій: 1) військовозобов'язаний, який проходить службу у військовому резерві; 2) військовозобов'язаний, який перебуває у військовому оперативному резерві територіального центру комплектування та соціальної підтримки (військової частини); 3) військовозобов'язаний, який не підлягає призову під час мобілізації; 3) невійськовозобов'язані [5]. Також важливо, що нормативно-правовий акт не розділяє кандидатів на роботу в сфері охоронної діяльності на чоловіків та жінок. Тому суб'єкт охоронної діяльності повинен вимагати відповідні документи, які підтверджують вказаний ста-

тус від кандидатів на роботу в незалежності від статі. Безумовно, в умовах воєнного стану така вимога держави – це вимушений захід. Але виникає логічне питання, якщо держава намагається такими заходами знайти необхідний мобілізаційний ресурс, то чому вони мають обмежене застосування лише в одній з сфер підприємницької діяльності. За такою логікою слід поширити такий механізм на інші сфери людської діяльності. До речі окремі суб'єкти господарювання самостійно почали встановлювати власні вимоги до кандидатів на роботу, наприклад водіїв приватного транспорту, який здійснює перевезення пасажирів тощо. Перша віцепрем'єр-міністерка України – міністерка економіки Юлія Свириденко, заявила, що зараз необхідно приділити більше уваги програмам перекваліфікації українців, які залишаються в тилу, на професії, які мають максимальний попит, наприклад це стосується жінок, які вже сьогодні опановують чоловічі професії: охоронців та охоронників, водіїв вантажних автомобілів, громадського транспорту і тракторів [4]. Однак, на нашу думку, такі обмеження, які стосуються кандидатів на роботу в сфері охоронної діяльності, мають певний дискримінаційний характер та порушують конституційні норми. Як відомо, вказаний кандидат при прийнятті на роботу, відповідно до ч. 2 ст. 24 Кодексу законів про працю України, при укладенні трудового договору зобов'язаний подати наступні документи: паспорт (інший документ, що посвідчує особу), трудову книжку (у разі наявності) або відомості про трудову діяльність з реєстру застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування, а у випадках, передбачених законодавством (наприклад, Законом України «Про охоронну діяльність» від 22 березня 2012 р.), – також документ про освіту (спеціальність, кваліфікацію), про стан здоров'я, відповідний військово-обліковий документ (для призовників – це посвідчення про приписку до призовної дільниці; для військовозобов'язаних – це військовий квиток або тимчасове посвідчення військовозобов'язаного; для резервістів – це військовий квиток) та інші документи [3]. Отже трудове законодавство чітко регулює це питання, а інші обов'язки, які пов'язані з дотриманням мобілізаційного законодавства, покладені на роботодавця та уповноважені державні органи, згідно Закону України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію» від 21 жовтня 1993 р. Тому законодавство у сфері охоронної діяльності не повинно містити норми мобілізаційного законодавства, які стосуються іншої сфери діяльності.

Отже сучасна охоронна діяльність в умовах воєнного стану потребує вирішення комплексну проблем, які накопилися з 2012 року. Тому ця проблематика є актуальною та потребує подальшого наукового дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Як було зазначено, охоронна діяльність в Україні здійснюється в надзвичайно складних воєнних умовах, які негативно впливають на діяльність суб'єктів охоронної діяльності. Обов'язок держави невідкладно реагувати на такі виклики та усувати недоліки правового регулювання охоронної діяльності. У свою чергу завданням для науковців є ідентифікація таких проблем та висунення пропозицій щодо їх усунення. Окремі проблеми правового регулювання охоронної діяльності досліджували у своїх працях відомі вчені, зокрема: М.І. Бачило, В.В. Галунько, І.П. Голосніченко, Ю.В. Гридасов, В.В. Курило, Я.М. Нитка, П.В. Синицький, М.В. Сийплові, О.П. Угровецький, О.М. Єщук, С.С. Юрко, Я.О. Ярошенко, В.І. Шаповал та ін. Разом з тим, окремі сучасні проблеми правового регулювання охоронної діяльності в умовах воєнного стану на сьогодні не були предметом самостійного наукового аналізу.

Мета дослідження. Метою дослідження є встановлення окремих проблем правового регулювання охоронної діяльності в умовах воєнного стану. Для реалізації цієї мети було використано певні наукові методи: догматичний – під час аналізу нормативно-правових актів у сфері охоронної діяльності; діалектичний дозволив здійснити дослідження сфери правового регулювання охоронної діяльності в Україні через призму її міжгалузевості; дедуктивний метод дозволив зробити підсумкові висновки; метод індукції використовувався при узагальненні проблем практичної діяльності персоналу охорони; аналіз і синтез дозволив розкласти вказані проблеми охоронної діяльності на складові та запропонувати напрямки їх вирішення.

Виклад основного матеріалу. Однією з основних проблем сучасної охоронної діяльності є обмеженість такої діяльності законодавчо визначеними видами: «1) охорона майна громадян; 2) охорона майна юридичних осіб; 3) охорона фізичних осіб» (ст. 5 Закону України «Про охоронну діяльність» від 22 березня 2012 р.) [9]. Для порівняння пригадаймо які види охоронної діяльності легалізовані в інших зарубіжних державах. Так Закон Польщі «Про захист осіб та майна» від 26 липня 1996 року № 1/26, визначає, що захист людей та майна здійснюється у таких формах: 1) прямого фізичного захисту (постійний або тимчасовий); б) у складі груп швидкого

реагування, що надходять із об'єктів охорони за допомогою електронних пристроїв і систем сигналізації; в) інкасації грошових коштів та інших цінностей або небезпечних речовин; 2) технічної охорони (монтаж електронного устаткування і систем сигналізації, технічне її обслуговування та ремонт; установка механічного устаткування) [16]. Визначення вказаних видів охоронної діяльності (охорона майна та охорона фізичної особи) [9] в ч. 1 ст. 1 Закону України «Про охоронну діяльність» від 22 березня 2012 р., дозволяє говорити про недостатню правову регламентацію інших дій, які можуть оцінюватися як охоронна діяльність. Наприклад, надання консультацій щодо встановлення тих чи інших засобів охорони або визначення ступеня ризику для об'єкта охорони та необхідних засобів реагування на потенційні загрози. Також важливим засобом недопущення негативного безпосереднього впливу факторів (діяльності або бездіяльності) протиправного характеру на об'єкт охорони є різні профілактичні та розшукові заходи, які реально здійснюються, але нормативно не урегульовані. Будь-яке посягання краще попередити ніж допустити його початок. Пригадаймо, хоча б, резонансний замах на експрезидента США Дональда Трампа під час виборчого мітингу, який відбувся 13 липня 2024 р. у м. Батлер (штат Пенсильванія), коли лічені см (куля лише зачепила вухо) врятували життя майбутнього кандидата в президенти США [11]. Ця подія вже є предметом розслідування ФБР та Секретної служби США. Однак з оприлюдненої інформації стало відомо, що стрілець Томас Крукс двічі оглядав місце майбутнього злочину (останній раз в день мітингу) і знаходився на відкритому даху будівлі за 100 ярдів від місця події; стрілець також керував дроном, який за 200 ярдів від сцени мітингу 16 годин вів спостереження [6]. Також про потенційну загрозу поліцейських попереджали випадкові учасники зібрання, однак представники влади жодним чином не прореагували. Отже маємо численні порушення протоколу безпеки, які допустили як представники Секретної служби США (що потягло відставку директорки Секретної служби Кімберлі Чітл), так і приватні охоронці Дональда Трампа. Тому недостатня або неефективна профілактична робота персоналу охорони не дозволяє гарантувати безпеку об'єкту охорони. В Україні тільки правоохоронні органи мають повний законний арсенал для отримання інформації про потенційні загрози об'єкту охорони. Цю державну монополію без зміни законодавства неможливо подолати. Виникає питання, яким чином персонал охорони може отримати чи зібрати інформацію про потенційні загрози об'єкту охорони? На практиці все відбувається набагато простіше, персонал охорони незаконно: купує відповідні технічні засоби для зняття інформації та застосовує їх; здійснює аудіо-, відеоконтроль особи чи місця; обстежує публічно недоступні місця, житло чи інше володіння особи; установлює місцезнаходження радіоелектронного засобу; здійснює спостереження за особою, річчю або місцем. Виявлення правоохоронними органами таких незаконних дій (окремі з них є явно протиправні) може тягнути кримінальну відповідальність представників суб'єкта охоронної діяльності. Отже персонал охорони певним чином ризикує, вчиняючи протиправні дії та порушуючи норми кримінального процесуального законодавства. Однак у ситуації, коли є реальна загроза для життя чи здоров'я особи, яка знаходиться під охороною, вони діють фактично в умовах крайньої необхідності. Безумовно фахівці з кримінального права можуть заперечити, яка це крайня необхідність, коли персонал охорони може попередити правоохоронні органи про потенційні загрози та сподіватися, що представники влади законним шляхом отримають усю необхідну інформацію для запобігання можливому посягання на об'єкт охорони. Але чи буде ефективним таке звернення до правоохоронних органів, особливо в наш час, коли відчутний кадровий голод в Національній поліції, пов'язаний з тим, що частина правоохоронців вже задіяні на блокпостах в прифронтових регіонах, а частина виконують бойові завдання у новостворених спецпідрозділах на фронті. До речі, за даними Київського міжнародного інституту соціології, який 29 листопада – 9 грудня 2023 року провів всеукраїнське опитування громадської думки «Омнібус», довіра до Національної поліції у грудні 2023 року склала лише 41 відсоток, що на 17 відсотків менше ніж у грудні 2022 року [1]. Чи може так ризикувати персонал охорони? На нашу думку – ні. Тому ця проблема потребує певного нормативного вирішення. Є доволі дискусійною проблема надання персоналу охорони можливостей щодо придбання технічних засобів для зняття інформації та застосовування їх, обстеження публічно недоступних місць, житла чи іншого володіння особи, здійснення аудіо-, відеоконтролю за особою чи місця. У кримінально процесуальній та оперативно-розшуковій науках розглядаються різні шляхи вирішення цього питання [14, с. 191]. Однак, на наше переконання, окремі розшукові дії (встановлення місцезнаходження радіоелектронного засобу, здійснення спостереження за особою, річчю або місцем) сьогодні цілком можливо легалізувати в охоронній діяльності.

Тому в ст. 5 Закону України «Про охоронну діяльність» від 22 березня 2012 р. слід передбачити інші види охоронної діяльності: «4) надання інформаційних послуг з охорони фізичної особи та майна фізичних та юридичних осіб; 5) здійснення розшукових дій для запобігання або недопущення негативного безпосереднього впливу факторів (діяльності або бездіяльності) протиправного характеру на об'єкт охорони»; 6) встановлення та/або використання технічних засобів охоронного призначення; 7) здійснення технічного захисту інформації на об'єкті охорони». Також потребують зміни й інші норми профільного закону, які стосуються повноважень персоналу охорони під час виконання функціональних обов'язків. Так в ч. 1 ст. 9 Закону України «Про охоронну діяльність» від 22 березня 2012 р., слід передбачити нові пункти: «8) надавати інформаційні послуги з охорони фізичної особи та майна фізичних та юридичних осіб; 9) здійснювати розшукові дії (встановлення місцезнаходження радіоелектронного засобу, здійснення спостереження за особою, річчю або місцем) для запобігання або недопущення негативного безпосереднього впливу факторів (діяльності або бездіяльності) протиправного характеру на об'єкт охорони; 10) здійснювати технічний захист інформації на об'єкті охорони»; пункт 9 ч. 1 ст. 10 Закону України «Про охоронну діяльність» від 22 березня 2012 р. викласти у такій редакції: «9) здійснювати заходи, що належать до оперативно-розшукових, окрім встановлення місцезнаходження радіоелектронного засобу, здійснення спостереження за особою, річчю або місцем, відповідно до Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність»; в ч. 1 ст. 12 Закону України «Про охоронну діяльність» від 22 березня 2012 р., слід передбачити нові пункти: «8) надавати інформаційні послуги з охорони фізичної особи та майна фізичних та юридичних осіб; 9) здійснювати розшукові дії (встановлення місцезнаходження радіоелектронного засобу, здійснення спостереження за особою, річчю або місцем) для запобігання або недопущення негативного безпосереднього впливу факторів (діяльності або бездіяльності) протиправного характеру на об'єкт охорони; 10) здійснювати технічний захист інформації на об'єкті охорони; 11) встановлювати та/або використовувати технічні засоби охоронного призначення». Безумовно потребують зміни й норми Кримінально процесуального кодексу України та Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» від 18 лютого 1992 р., які стосуються можливості проведення вказаних розшукових дій не тільки уповноваженими державними органами, але й персоналом охорони. Це питання потребує самостійного майбутнього дослідження.

Також сьогодні потребують перегляду повноваження персоналу охорони щодо застосування вогнепальної зброї. Значна кількість вогнепальної зброї на руках у населення [12, с. 329-330] призводить до збільшення кримінальних правопорушень, вчинених з використанням зброї та боєприпасів. Так у 2023 році зареєстровано 30915 таких кримінальних правопорушень: із застосуванням вогнепальної зброї – 1867 кримінальних правопорушень, у тому числі 909 правопорушень – пов'язані з умисними вбивствами, 14 – умисних тяжких тілесних ушкоджень, 23 – розбоїв [13]. Чи може персонал охорони наявними заходами примусу (заходами фізичного впливу та спеціальними засобами) адекватно протидіяти озброєному нападу на об'єкти охорони? На нашу думку, категорично – ні. Як відомо, в більшості країнах Європейського Союзу (окрім Данії, Франції, Нідерландів та Великої Британії) персонал охорони має нормативно врегульоване право на носіння та застосування вогнепальної зброї при забезпеченні безпеки фізичних осіб та охорони майна [15, с. 215]. Додатковим новим аргументом є надання працівникам підрозділу поштової безпеки призначеного оператора поштового зв'язку (тимчасово, на період дії воєнного стану та протягом 2 років з дня його припинення або скасування, визначено таким оператором акціонерне товариство «Укрпошта» [7]) з метою захисту грошових коштів право застосовувати вогнепальну зброю, згідно ч. 5 ст. 19 Закону України «Про поштовий зв'язок» від 3 листопада 2022 р. [10]. Важливо, що законодавець чітко визначив два виняткових випадка застосування вогнепальної зброї працівником підрозділу поштової безпеки: «для відбиття нападу на персонал оператора поштового зв'язку у разі загрози їхньому життю чи здоров'ю; для відбиття групового чи збройного нападу на об'єкти поштового зв'язку з метою забезпечення збереженості грошових коштів» (ч. 7 ст. 19 Закону України «Про поштовий зв'язок» від 3 листопада 2022 р.) [10]. Ці положення з'явилися завдяки Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про поштовий зв'язок» щодо дії міжнародних договорів і порядку використання зброї персоналом операторів поштового зв'язку» від 9 травня 2024 р. № 3699-IX і є вимогою щодо дотримання міжнародних зобов'язань нашою державою [8]. Безумовно, працівники підрозділу поштової безпеки Укрпошти є співробітниками державного підприємства й такі нормативні положення не руйнують державної монополії на за-

стосування зброї під час охорони майна. Однак такі зміни продовжують тенденцію монопольного становища державних органів та підприємств у сфері охорони осіб та майна із можливістю застосування вогнепальної зброї [2, с. 15]. Тому такі положення потребують певної трансформації. На нашу думку, необхідно дозволити застосовувати вогнепальну зброю персоналу охорони під час здійснення охоронної діяльності. Отже пропонуємо: викласти пункт перший ч. 1 ст. 9 Закону України «Про охоронну діяльність» від 22 березня 2012 р., у такій редакції: «1) для забезпечення охоронної діяльності придбавати, зберігати та використовувати в установленому законодавством порядку вогнепальну зброю та спеціальні засоби, перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України»; пункт п'ятий ч. 1 ст. 12 Закону України «Про охоронну діяльність» від 22 березня 2012 р., викласти у такій редакції: «5) застосовувати заходи фізичного впливу, вогнепальну зброю чи спеціальні засоби та використовувати службових собак відповідно до цього Закону»; внести зміни у назву Розділу IV у такій редакції: «Застосування в охоронній діяльності заходів фізичного впливу, вогнепальної зброї, спеціальних засобів та використання службових собак», а також замінити в ст. 16 слова «заходи фізичного впливу та спеціальні засоби» на «заходи фізичного впливу, вогнепальну зброю та спеціальні засоби».

Висновки. Проведене дослідження дозволяє зробити певні висновки та висловити окремі пропозиції щодо удосконалення правового регулювання охоронної діяльності.

1. Охоронна діяльність в Україні здійснюється в надзвичайно складних воєнних умовах, які негативно впливають на діяльність суб'єктів охоронної діяльності. Констатовано, що обов'язок держави невідкладно реагувати на такі виклики та усувати недоліки правового регулювання охоронної діяльності.

2. Сучасне нормативне визначення видів охоронної діяльності (охорона майна та охорона фізичної особи) в ч. 1 ст. 1 Закону України «Про охоронну діяльність» від 22 березня 2012 р., дозволяє говорити про недостатню правову регламентацію інших дій, які можуть оцінюватися як охоронна діяльність. Тому в Законі України «Про охоронну діяльність» від 22 березня 2012 р. слід передбачити інші види охоронної діяльності: надання інформаційних послуг з охорони фізичної особи та майна фізичних та юридичних осіб; здійснення розшукових дій для запобігання або недопущення негативного безпосереднього впливу факторів (діяльності або бездіяльності) протиправного характеру на об'єкт охорони; встановлення та/або використання технічних засобів охоронного призначення; здійснення технічного захисту інформації на об'єкті охорони. Потребують зміни й інші норми Закону України «Про охоронну діяльність» від 22 березня 2012 р., які стосуються повноважень персоналу охорони під час виконання функціональних обов'язків.

3. Слід переглянути повноваження персоналу охорони щодо застосування вогнепальної зброї. Запропоновані нормативні зміни, які дозволять застосовувати вогнепальну зброю персоналу охорони під час здійснення охоронної діяльності.

4. Законодавство у сфері охоронної діяльності не повинно містити норми мобілізаційного законодавства, які стосуються іншої сфери діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Грушецький А. Динаміка довіри соціальним інституціям у 2021–2023 роках: пресреліз. КМІС. URL: <https://kiis.com.ua/?lang=ukr&cat=reports&id=1335&page=1>.
2. Звіт про результати дослідження впливу постанови Кабінету Міністрів України від 11.11.2015 № 937 «Питання забезпечення охорони об'єктів державної та інших форм власності» на економічну конкуренцію на ринку охоронних послуг. Схвалено Антимонопольним комітетом України 23 травня 2016 р. протокол № 35. 64 с. URL: https://amcu.gov.ua/storage/app/sites/1/imported_content/5d69101f284cb.pdf.
3. Кодекс законів про працю України від 10 грудня 1971 р. № 322-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08>.
4. Кузьменко Ю. Мінекономіки хоче перекваліфікувати жінок на тлі браку кадрів через мобілізацію. *Суспільне Мовлення*. URL: <https://suspilne.media/762865-minekonomiki-hoce-perekvalifikovuvati-zinok-na-tli-braku-kadriv-cerez-mobilizaciju/>.
5. Ліцензійні умови провадження охоронної діяльності: постанова Кабінету Міністрів України від 18 листопада 2015 р. № 960. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4616-17#Text>.
6. Нападник гуглів вбивство Кеннеді і мав безпілотник: ФБР розкрило нові подробиці замаху

- на Трампа. URL: <https://uainfo.org/blognews/1721892599-napadnik-gugliv-vbivstvo-kenedi-i-mav-bezpilotnik-fbr.html>.
7. Про визначення призначеного оператора послуг поштового зв'язку: наказ Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України від 22 травня 2023 р. № 430. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1101-23#Text>.
 8. Про внесення змін до Закону України «Про поштовий зв'язок» щодо дії міжнародних договорів і порядку використання зброї персоналом операторів поштового зв'язку: Закон України від 9 травня 2024 р. № 3699-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3699-20#n12>.
 9. Про охоронну діяльність: Закон України від 22 березня 2012 р. № 4616-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4616-17#Text>.
 10. Про поштовий зв'язок: Закон України від 3 листопада 2022 р. № 2722-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2722-20#Text>.
 11. Свиридчук Ю., Богданьок О., Михайлов Д. У Трампа стріляли під час передвиборчого мітингу у Пенсильванії. Що відомо. *Суспільне новини*. URL: <https://suspilne.media/790043-na-trampa-skoeno-zamah-pid-cas-peredviborcogo-mitingu/>.
 12. Титаренко Ю.М. Незаконний обіг вогнепальної зброї як загроза національній безпеці України. *Злочинність і протидія їй в умовах війни та у повоєнній перспективі: міждисциплінарна панорама*: зб. тез доп. Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Вінниця, 19 квіт. 2024 р.). МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ; Кримінол. асоц. України. Вінниця: ХНУВС, 2024. С. 328–331.
 13. У 2023 році зареєстровано рекордні 31 тис. правопорушень зі зброєю/боєприпасами. URL: <https://skilky-skilky.info/u-2023-rotsi-zareiestrovano-rekordni-30-9-tys-pravoporushen-zi-zbroieiu-boiergurasamy>.
 14. Хлистік М.А., Озеруга О.В. Проблемні питання визначення правового статусу приватних детективів в Україні. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2021. № 6. С. 188–191. URL: http://lsei.org.ua/6_2021/52.pdf.
 15. Ярошенко Ю.О. Досвід діяльності приватних охоронних структур зарубіжних країн у сфері забезпечення безпеки фізичних осіб та охорони права власності. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. 2014. № 4. С. 213–215.
 16. USTAWA z dnia 21 maja 1999 r o broni i amunicji. [Dz. U. Nr 53, poz. 549]. URL: <http://es.wikipedia.org/wiki/Cons>.
 17. Лазур Я.В. Забезпечення прав і свобод громадян України у сфері публічного управління: адміністративно-правовий механізм: монографія. К.: Четверта хвиля. 2010. 240 с.
 18. Лазур Я.В. Поняття, сутність та елементи адміністративно-правового механізму забезпечення прав і свобод громадян у державному управлінні. *Форум права*. 2009. № 3. С. 392–398.
 19. Белов Д.М., Белова М.В., Палапа Б.Б. Соціальне підприємництво: поняття та ознаки. *Науковий вісник УжНУ. Серія «Право»*. Випуск 75(1). Ч. 1. 2023. С. 33–39.
 20. Белов Д.М., Легеза Є.О. Форми та методи правового регулювання захисту прав споживачів щодо поводження з відходами на державному рівні. *Аналітично-порівняльне правознавство*. № 1. 2024. С. 105–109.